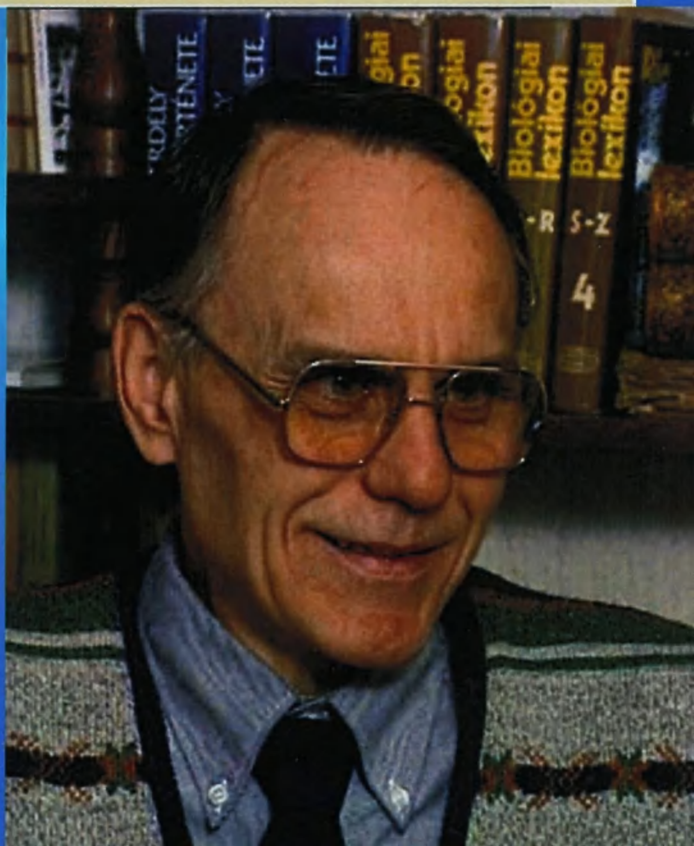
Szakmai életút-lapozgató III.

Vastagh Zoltán emlékkötet

Szakmai életút-lapozgató III.

Vastagh Zoltán emlékkötet

Szerkesztette:
Molnár-Kovács Zsófia

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Neveléstudományi Intézet
Pécs, 2012

Sorozatszerkesztők:
Bárdossy Ildikó
Kéri Katalin

Lektor:
Arató Ferenc

A kötet létrejöttét segítette:
Bárdossy Ildikó
Dudás Margit
Kosaras Attila
Márhoffer Nikolett
Meleg Csilla
Radnai Éva

Felelős kiadó:
Fischer Ferenc, a PTE BTK dékánja

Az emlékkötet kiadását támogatta:
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar

Készült a Kódex Nyomdában, Pécsett
Borítóterv: Molnár-Kovács Zsófia

A borítón található Vastagh Zoltán fényképet
a PTE Universitas Televízió engedélyével tettük közzé.

ISBN 978-963-642-498-5
ISSN 2063-0751

Tartalom

Előszó

A „*Szakmai életút-lapozgató*" című könyvsorozatunk harmadik kötete Vastagh Zoltán műveiből nyújt válogatást annak reményében, hogy írásai segítenek megismertetni és feleleveníteni azokat a törekvéseit, gondolatait és szemléletmódját, amelyek miatt szakmai és emberi értelemben is számos követője került ki munkatársai, tanítványai köréből. *Iskolateremtő* volt ő a szó legteljesebb értelmében, hiszen gondolkodásmódja, gyakorlati és elméleti pedagógiai munkássága térben és időben is szerteágazó. Nem kellett ahhoz pécsinek lenni és vele gyakran találkozni, hogy e kiváló pedagógus és kutató hatása érvényesüljön, bár természetesen mi mind, akik közelről ismerhettük és nap, mint nap nyomon követhettük a munkáját, különösen szerencsés helyzetben voltunk és vagyunk ma is, jó évtizeddel az utolsó közös beszélgetéseink után is. Vastagh Zoltánt hallgatni, műveit olvasni, vele beszélgetni és eszmét cserélni ugyanis azt jelentette – így, együtt, vagy külön-külön művelve e tevékenységeket – hogy gondolkodásmódját nem lehetett nem figyelembe venni és egyhamar elfelejteni. Bár halk és szelíd beszédű ember volt (régi időkben *mézszavúnak* nevezték volna, mint a kiváló középkori és humanista tudósokat, vagy egykori dalnokokat), szavaiban, érvelésében mindig nagy erő rejlett, *jelentősége volt* annak, amit mondott.

Vastagh Zoltán egy könyvismertetésében, melyet Pálhegyi Ferenc családpedagógiai művéről írt, ezt fogalmazta meg: „A hatékony nevelő elsősorban saját személyiségével hat."[1] Erre az egyik legjobb példa éppen ő maga, Vastagh Zoltán volt, aki nem csupán logikus és tudományosan mindig megalapozott, stilisztikai-retorikai értelemben is jól formált írásaival és előadásaival, hanem páratlan *lényével* a személyisége egészével hatott. Nem azért lehetett és volt a hazai és nemzetközi konferenciák nagy tisztelettől övezett előadója, a kooperatív pedagógiai stratégiák egyik első – és kétségkívül máig a legjelesebbek közül való – hazai felkarolója és terjesztője, a pedagógusképzés elkötelezett megújítója, mert olvasottsága, szakmai felkészültsége ezt alátámasztotta, hanem amiatt, mert minden, a gyermekre, a növendékre, az Egész Emberre és a Teljességre figyelő pedagógiai mozzanat és átfogó törekvés *belőle magából* fakadt. Ő, Vastagh Zoltán ugyanis élete min-

[1] Vastagh Zoltán: Családpedagógiai kalauz. In: *Iskolakultúra*. VIII. évf. 1998. 2. sz. 72.

den pillanatában őszinte alázattal és tisztelettel, el nem múló érdeklődéssel fordult diákjai, kollégái, családtagjai és barátai felé. Az ő vezetői irodájában a tanszéki demonstrátort is mindig várta egy illatos tea és egy életre kitörölhetetlen nyomokat hagyó beszélgetés; ő egy Budapest felé tartó (negyedszázaddal ezelőtt a mostaninál is jóval hosszabb) vonatozás alatt is képes volt színes történetekkel és vidámsággal megtölteni az amúgy unalmas órákat. Sohasem éreztette, hogy beszélgetőtársánál mennyivel felkészültebb, mindenkinek a nyelvén értett és mindenki gondolataira kíváncsi volt. Közös élmények ezerszínű fonalaiból[2] lehetett vele felgombolyítani a tudományok és a művészetek darabkáit, a pedagógusi mesterség szálait.

Jóllehet, írásművei és a vele készült, e kötetben először olvasható interjú rámutatnak gondolkodásmódjára, fontosnak tartom egykori kollégájaként összefoglalni, és az őt személyesen már nem ismerő mostani diákok, az „utókor" számára leírni, hogy miben is állt a „nagy titok", miért is volt olyan kiemelkedő hatású Vastagh Zoltán. Magyarének szakos tanárként, egy országos jelentőségű pedagógusképző intézmény főigazgatójaként, majd dékánjaként, hazai és nemzetközi testületek vezetőjeként is *ugyanolyan* tudott maradni: ez volt az egyik legfőbb varázsereje, ezzel alapozta meg a hitelességét. Munkásságát számos rangos díjjal, kitüntetéssel ismerték el, életének kétségkívül a legnagyobb jutalma azonban az, hogy tettei, gondolatai, világszemlélete tovább élnek, és újabb követőkre találnak ma is.

E kivételes embert egész életében a személyiség k teljesedésének lehetőségei, a Teremtett világ csodáinak aktív felfedezése és ugyanakkor csendes szemlélése foglalkoztatta. Mindennapjaiban nem húzódott számára éles határ a tudományok és a művészetek között, teljes életet élt. Az iskolafejlesztés, a tanárképzés megújítása és a sok, általa betöltött pozíció becsületes ellátása mellett Vastagh Zoltán szerette a természetet, a szép tájakat, a jó könyveket, a tartalmas és szépen hangzó verseket, az égi üzenetet közvetítő zenét... Olyan ember volt ő, akinek az élete – Bertók László gondolatait idézve – jel volt a mindenség lényegéről.

Pécs, 2012. október 31.

Kéri Katalin

[2] Fenti mondatunk „alapötletét" az alábbi mű címéből merítettük: Vastagh Zoltán: *Közös élmények fonalán. Vá ogatott írások.* Argumentum Kiadó, Budapest, 2005.

Szakmai életút-lapozgató III.
Vastagh Zoltán emlékkötet

A könyvsorozat harmadik kötete Vastagh Zoltán életútjának állít emléket, hét írásának újbóli megjelentetésével, egy vele készített tévés interjú első írott publikálásával, tanulmányainak, valamint a róla szóló írásoknak a gyűjteményével. Az egyes tanulmányokban felvázolt szakmai együttműködési rendszer, a családokkal partneri viszonyba lépő pedagógus és partnerei szintén jó előképét mutatják a mai – igaz szélesebb együttműködéseket feltételező – társadalmi környezettel együttműködő intézményi modelleknek. Az iskolai gyakorlatot elemző tanulmányok mellett a pedagógusképzéssel kapcsolatos, e kötetben megjelent írások sem vesztettek érvényükből. Megjelenik bennük a jelöltek képességeire épülő, azt továbbfejlesztő, gyakorlatközeli pedagógusképzés gondolata.

(Részlet Arató Ferenc lektori véleményéből)